

POSTANOWIENIE

Dnia 23 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa K. K.

przeciwko D. Z.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej małżeńskiej,

na posiedzeniu niejawnym 23 grudnia 2022 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Rybniku

z 13 stycznia 2022 r., sygn. akt II Ca 769/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od K. K. na rzecz D.Z. kwotę 540 zł (pięćset czterdzieści złotych), wraz z odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 13 stycznia 2022 r. Sąd Okręgowy w Rybniku zmienił na skutek apelacji powoda wyrok Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z 10 czerwca 2021 r. w ten sposób, że ustanowił rozdzielność majątkową pomiędzy K. K. i D. Z. z dniem 10 czerwca 2021 r. oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wywiódł powód, wskazując na naruszenie art. 52 § 2 k.r.o.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych

w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

4. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżący podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna. Zaskarżonym wyrokiem Sąd drugiej instancji zmienił wyrok Sądu Rejonowego, uwzględniając powództwo poprzez ustanowienie rozdzielnosci majątkowej między stronami. Sąd Okręgowy orzekł, że ustanowienie przymusowego ustroju majątkowego nastąpiło z dniem wydania orzeczenia przez Sąd pierwszej instancji. W ocenie skarżącego, Sąd Okręgowy błędnie zinterpretował i zastosował art. 52 § 2 k.r.o., pomijając zasadniczą jego część dotyczącą daty ustanowienia rozdzielnosci majątkowej, ponieważ z ustalonego w postępowaniu stanu faktycznego wynika, że ważne powody uzasadniające orzeczenie przymusowego ustroju majątkowego występowały już w dacie wniesienia pozwu.

5. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami

orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK 4/13).

6. W niniejszej sprawie skarżący nie przedstawił dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Sąd Okręgowy w Rybniku wyrokiem z 13 stycznia 2022 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z 10 czerwca 2021 r. i ustanowił rozdzielną majątkową pomiędzy K. K. i D. Z. z dniem 10 czerwca 2021 r. Analiza wniosku o przejęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wraz z uzasadnieniem prowadzi do wniosku, że skarżący ogranicza się do przedstawienia własnej oceny rozstrzygnięcia i wskazania, że rozdzielną majątkową powinna zostać ustanowiona od daty wniesienia pozwu (wskazanej *notabene* w skardze kasacyjnej błędnie na 24 sierpnia 2020 r., choć pozew został wniesiony 20 sierpnia 2020 r., k. 14), a rozstrzygnięcie odmienne stanowi rażące naruszenie art. 52 § 2 k.r.o.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że rozdzielną majątkową powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia (art. 52 § 2 zd. 1 k.r.o.), przy czym w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielną majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu. Sąd Najwyższy wskazał, że ocena, czy chwilą, z którą ma zostać ustanowiona rozdzielną majątkową, ma być data wydania wyroku, wniesienia pozwu czy też inny dzień, w szczególności poprzedzający wytoczenie powództwa, podlega swobodnemu uznaniu sądu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 października 2001 r., I CZ 132/01, OSNC 2002, nr 7–8, poz. 93; z 14 lutego 2020 r., V CSK 351/19; z 18 grudnia 2020 r.,

III CSK 105/20). Niedopuszczalne jest jedynie oznaczenie chwili ustania wspólności z dniem późniejszym od daty uprawomocnienia się wyroku (uchwała Sądu Najwyższego z 30 maja 1996 r., III CZP 54/96, OSNC 1996, nr 10, poz. 130).

Określenie „ważne powody” jest klauzulą generalną, która pozwala na dokonanie oceny sytuacji faktycznej małżonków przy uwzględnieniu niepowtarzalnych okoliczności każdej sprawy. Pozostawia ono sądowi *meriti* szeroki margines swobody, wymagający subiektywnej i zindywidualizowanej oceny w każdej sprawie. Skarżący nie wykazał, by Sąd Okręgowy przyznał mu swobodę oceny w sposób rażąco naruszył, a w zatem nie wykazał kwalifikowanego naruszenia art. 52 § 2 k.r.o. Tym samym skarga kasacyjna nie może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną.

7. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach orzekając zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz w związku z § 4 ust. 1 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie

[as]